

PATVIRTINTA

Vilniaus „Žiburio“ pradinės mokyklos
direktoriaus 2017 m. lapkričio 8 d.
įsakymu Nr. V-137

VILNIAUS „ŽIBURIO“ PRADINĖS MOKYKLOS KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo Vilniaus „Žiburio“ pradinės mokyklos tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – reglamentuoti krizių valdymą, ugdymo įstaigos krizių valdymo komandos veiklas, Vilniaus miesto psichologinės-pedagoginės tarnybos (toliau – PPT) funkcijas, institucijų bendradarbiavimą krizių valdymo ugdymo įstaigoje metu.

2. Krizių valdymo tikslas:

2.1. užtikrinti, kad krizės įveikimo metu Vilniaus „Žiburio“ pradinės mokyklos ugdymo procesas vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtų;

2.2. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

3. Krizių valdymo Vilniaus „Žiburio“ pradinės mokyklos koordinatoriai, organizatoriai ir vykdytojai yra Vilniaus „Žiburio“ pradinės mokyklos vaiko gerovės komisija (toliau – VGK), įstaigos krizės valdymo komanda, PPT, jungtinės psichologų krizių įveikos grupės (toliau – Jungtinė grupė), kitos švietimo ir sveikatos sistemos įstaigos.

4. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **krizinė situacija** – situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt;

4.2. **krizė ugdymo įstaigoje** – netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę ugdymo įstaigos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme mokykloje, susišaudymas mokykloje, gaisras mokykloje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt;

4.3. **krizės valdymas ugdymo įstaigoje** – veiksmai, kuriuos atlieka ugdymo įstaigos administracija, VGK ir PPT siekdamas įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, įstaigos bendruomenės (įskaitant tėvus) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą įstaigos bendruomenės narių saugumu ir pan.;

4.4. **krizių valdymo ugdymo įstaigoje komanda (įstaigos komanda)** – ugdymo įstaigoje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, švietimo pagalbos specialistų, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;

4.5. **krizės valdymo koordinatorius** – specialistas, paskirtas ugdymo įstaigos, PPT ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, kuris koordinuoja krizės valdymą ugdymo įstaigoje. Ugdymo įstaigos koordinatoriumi gali būti skiriamas asmuo, turintis tinkamą kvalifikaciją krizinei situacijai vertinti, įvertinti ir koordinuoti;

4.6. **savižudybės grėsmė** – situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;

4.7. **savižudybės krizės prevencija** – veiksmai, kuriuos atlieka ugdymo įstaigos administracija, ugdymo įstaigos psichologas ir/ar socialinis pedagogas, pasitelkdamas kitus narius ir kitų institucijų specialistus siekiant suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

II SKYRIUS KRIZIŲ VALDYMAS

5. Krizių valdymas Vilniaus „Žiburio“ pradinės mokykloje:

5.1. krizių valdymą ugdymo įstaigoje vykdo nuolat veikianči Krizių valdymo komanda (toliau – Įstaigos komanda). Įstaigos komandą (5–7 narių) sudaro: vadovo pavaduotojas, du pedagogai ir pagalbos mokiniui specialistai (logopedas, socialinis pedagogas, psichologas), turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo įgūdžių. Įstaigos komandos sudėtį nustato įstaigos vadovas;

5.2. krizės komandos paskirtis krizės metu – įvykus krizei ugdymo įstaigoje atkurti įprastą ugdymo įstaigos bendruomenės veiklą, užtikrinti krizės paveiktiems ugdymo įstaigos bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį;

5.3. įstaigos komanda nustato komandos darbo organizavimo tvarką, pasiskirsto funkcijomis, parengia preliminarų krizės valdymo ugdymo įstaigoje planą ir kt;

5.4. įstaigos komandos koordinatorius yra ugdymo įstaigos vadovas;

5.5. ugdymo įstaigos krizių valdymo komanda koordinuoja periodinį (kasmetinį) visų bendruomenės narių (pedagogų, kitų mokyklos darbuotojų, mokinių ir jų tėvų/globėjų) krizių valdymo žinių atnaujinimą;

5.6. krizių valdymą ugdymo įstaigoje koordinuoja ir PPT koordinatorius bendradarbiaudamas su įstaigos komandos koordinatoriumi;

5.7. krizių valdymą ugdymo įstaigoje organizuoja mokyklos krizių valdymo komanda kartu su PPT koordinatoriumi;

5.8. įstaigos komandos funkcijos krizės metu:

5.8.1. nedelsiant įvertinti krizės aplinkybes ir informuoti ugdymo įstaigos steigėją ir PPT;

5.8.2. parengti krizės valdymo ugdymo įstaigoje planą, kuriame numatomi šie veiksmai:

5.8.2.1. kreiptis pagalbos į teritorinės policijos įstaigą, medicinos įstaigas, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ir kitas institucijas;

5.8.2.2. parengti informaciją apie krizę ugdymo įstaigos bendruomenei ir/ar žiniasklaidai, kuri turi būti derinama su steigėju (Švietimo, kultūros ir sporto departamentu bei Tarybos ir mero sekretoriato Rinkodaros ir komunikacijos skyriumi);

5.8.2.3. nustatyti ugdymo įstaigos bendruomenės grupes ar asmenis, kuriems reikalinga psichologinė, socialinė pedagoginė, socialinė ar kita pagalba, ir ją organizuoti;

5.8.2.4. konsultuoti ugdymo įstaigos bendruomenės narius individualiai ar grupėmis;

5.8.2.5. konsultuoti ugdymo įstaigos vadovą ir jo pavaduotojus, pedagogus, kaip informuoti apie krizę mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

5.8.2.6. rengti pokalbius su mokiniais;

5.8.2.7 atlikti kitus reikiamus veiksmus;

5.9. ugdymo įstaiga pateikia krizės valdymo eigos lapą (1 priedas) ne vėliau kaip per 2 valandas nuo krizės identifikavimo Savivaldybės krizių valdymo komandai:

5.9.1. ugdymo įstaigos administracija, suderinusi su PPT ir Savivaldybės krizės valdymo koordinatoriais, informuoja įstaigos bendruomenę apie įvykį (visuotinis bendruomenės narių susirinkimas, elektroninis dienynas, SMS žinutės, elektroninis paštas, skambučiai tėvams);

5.9.2. rengiant pranešimus ugdymo įstaigos bendruomenei pateikiami tik patvirtinti faktai ir informuojama apie priimtus sprendimus prevencijai ir intervencijai;

5.9.3. pranešimai, interviu ir komentarai apie krizinę situaciją ugdymo įstaigoje teikiami žiniasklaidai tik suderinus su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamentu bei Tarybos ir mero sekretoriato Rinkodaros ir komunikacijos skyriumi;

5.10. krizių valdymo komanda ir PPT koordinatorius nuolat stebi, renka informaciją, vertina krizės valdymo procesą, prireikus koreguoja krizės valdymo įstaigoje veiksmų planą;

5.11. įstaigos komanda, PPT koordinatorius, įgyvendinę krizės valdymo ugdymo įstaigos numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo ugdymo įstaigoje veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus:

5.11.1. aptaria krizės įveiką;

- 5.11.2. sustabdo krizės valdymo ugdymo įstaigoje aktyvius veiksmus;
- 5.11.3. per 5 darbo dienas nuo krizės įveikos informuoja Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamentą apie krizės įveiką ir rezultatus;
- 5.11.4. baigus aktyvius veiksmus, 1-2 mėnesius tęsia rizikos grupės asmenų stebėjimą ir vertina situaciją bendruomenėje;
- 5.12. krizės paveikti aukos(-ų) artimieji informuojami apie psichologinės pagalbos galimybes, motyvuojami ir nukreipiami pagalbai;
- 5.13. įstaigos komanda kartu su VGK numato krizių prevencijos renginių organizavimą ugdymo įstaigos bendruomenėje;

III SKYRIUS SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

- 8. Bet kuris ugdymo įstaigos darbuotojas, sužinojęs apie mokinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti ugdymo įstaigos psichologą arba jo nesant mokyklos socialinį pedagogą.
- 9. Ugdymo įstaigos krizės komandos vadovas įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą, veiksmus suderindamas su VGK pirmininku. Kai mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai/globėjai ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais, o prireikus su Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriumi vaiko saugumui užtikrinti. Apie pagalbos teikimą kiekvienu savižudybės grėsmės atveju yra pildomas pagalbos teikimo eigos lapas (1 priedas).
- 10. Tęstinę pagalbą esant savižudybės krizei teikia psichikos sveikatos specialistai.
- 11. Apie kitų įstaigos bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jų įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia įstaigos Krizių komanda kartu su mokiniu ir jo tėvais/globėjais.
- 12. Mokinio tėvams/globėjams atsisakius pagalbos mokiniui, esančiam savižudybės krizėje, įstaigos krizių komanda apie tokį atvejį informuoja Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 13. Visi pagalbą krizinėje situacijoje ugdymo įstaigai teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.
 - 14. Skundų nagrinėjimo tvarka:
 - 14.1. skundai teikiami Administracijos direktoriui arba Savivaldybės krizės valdymo komandai;
 - 14.2. gavus skundą per 3 darbo dienas sudaroma komisija skundai nagrinėti;
 - 14.3. skundai nagrinėjami teisės aktų nustatyta tvarka.
-

**PAGALBOS TEIKIMO VAIKUI ESANT SAVIŽUDYBĖS/KRIZĖS GRĖSMEI EIGOS
LAPAS**

Įvykio pobūdis/aprašymas :.....
.....
.....

Kas informavo:.....

Kada:.....

Data, laikas	Specialistas	Veiksmai

KRIZĖS VALDYMO VILNIAUS „ŽIBURIO“ PRADINĖJE MOKYKLOJE ATASKAITA

Traumuojantis įvykis:

Data	
Įvykio pobūdis	
Informacijos apie įvykį šaltinis (kas informavo apie įvykį?)	
Kada ir kokias įstaigas ugdymo įstaiga informavo apie įvykį	
Pagalbos teikėjai	
Aktyvios pagalbos teikimo pradžia	
Aktyvios pagalbos teikimo pabaiga	

Pagalbos priemonės/veiksmai bendruomenei:

	Aprašymas
Informacijos apie įvykį tikslinimas, pranešimų rengimas ir platinimas, situacijos ugdymo įstaigoje įvertinimas, pirminis pagalbos gavėjų ir teikėjų nustatymas, nuolatinis situacijos stebėjimas, pagalbos priemonių tikslinimas	
Mokiniam (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Tėvams (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Ugdymo įstaigos kolektyvui (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Sunkumai teikiant pagalbą	

Rekomendacijos dėl galimų prevencijos priemonių įgyvendinimo siekiant spręsti pastebėtas rizikas pagalbos teikimo metu:

.....
.....
.....
.....

PPT koordinatorius (parašas)

Ugdymo įstaigos komandos koordinatorius (parašas)